

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/371/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5912207109
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5912207109.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a JUDr. Jany Urbanovej, v právnej veci navrhovateľky POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Gr?sslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 5C/76/2012-67 zo dňa 16. mája 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 5C 76/2012-67 zo dňa 16. mája 2013 potvrdzuje.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľky voči odporcovi na zaplatenie sumy vo výške 125,- eur z titulu majetkovej škody a sumy vo výške 275,- eur z titulu nemajetkovej ujmy, odporcovi náhradu trov konania titulom hotových výdavkov nepriznal.

Z dôvodov rozsudku vyplýva, že zákon č. 514/2003 Z. z. ustanovuje predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, a to nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, pričom pre vznik zodpovednosti štátu musia byť splnené všetky 3 podmienky súčasne. V tejto konkrétnej veci súd zistil, že dňa 19. 03. 2010 sa začalo exekučné konanie na základe návrhu oprávneného Pohotovosť, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava proti povinnému R. T. pre vymoženie sumy 506,- Eur s príslušenstvom priznanej rozsudkom stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 11. 01. 2010 spis. zn. SR 20307/09, pričom dňa 26. 04. 2010 bola súdu doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie predmetnej exekúcie. S poukazom na znenie ustanovenia § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. zákona o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) a tiež vezmúc v úvahu rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 3MCdo 11/2010, spis. zn. 6Cdo/105/2011) exekučný súd za účelom preskúmania charakteru plnenia priznaného rozhodcovským rozsudkom oprávnenému bol nútený vyžiadať si od Stáleho rozhodcovského súdu spisový materiál v predmetnej veci a to za účelom skúmania, či nejde o plnenie objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom. Následne bolo súdnemu exekútorovi udelené poverenie dňa 21. 07.2010.

Na základe uvedeného okresný súd dospel k záveru, že exekučný súd konal v predmetnej veci priebežne, bez zbytočných prieťahov, keďže poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 16/2002 samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamená automaticky prieťahy v konaní.

Zo skutkových okolností, ktoré sa týkajú rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je zrejmé, že skúmanie vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov si vyžaduje osobitnú právnu úvahu najmä s ohľadom na to, že sa týkajú právnych vzťahov podliehajúcich režimu spotrebiteľských zmlúv. Dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia (26. 04. 2010) do vydania poverenia na vykonanie exekúcie (21. 07. 2010) vzhľadom na vykonané úkony smerujúce k posúdeniu zákonnosti vedenej exekúcie nie je takej povahy, aby len na jej základe bolo možné v danej veci vysloviť namietané porušenie práva navrhovateľa na rozhodnutie o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného článkom 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresný súd tiež v konaní skúmal, či je prítomný ďalší nevyhnutný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu a to vznik majetkovej škody resp. nemajetkovej ujmy. Navrhovateľ vyčíslil majetkovú škodu celkom vo výške 175 eur, ktorá suma pozostáva z nákladov na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému v sume 70 eur, nákladov na udržiavanie a správu informačného systému v sume 40 eur a z nákladov na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom v sume 50 eur a tiež z nákladov na administratívne spracovanie textov urgencie adresovanej exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde v sume 15 eur. Navrhovateľ však v konaní nárok na náhradu majetkovej škody v uvedenej výške žiadnym spôsobom nepreukázal. Rovnako súd nemal preukázanú príčinnú súvislosť medzi tvrdeným nesprávnym úradným postupom a vynaloženými nákladmi. Uvedené činnosti sú označené veľmi široko a všeobecne, chýba akákoľvek konkretizácia týkajúca sa exekučného konania vedeného voči povinnému v exekučnom konaní v súvislosti s tvrdenými zbytočnými prieťahmi súdu. Vyčíslenie škody v tomto prípade nebolo podložené žiadnymi dôkazmi. Pokiaľ uplatňoval navrhovateľ v konaní náhradu nemajetkovej ujmy táto bola v tomto konkrétnom prípade vyčíslená vo výške 275 eur, t.j. vo výške 55 eur za každý mesiac omeškania činnosti exekučného súdu na základe aplikácie doktríny Ústavného súdu SR, podľa ktorej pokiaľ ide o zbytočné prieťahy v súdnom konaní je spravodlivé, ak sa na každý rok poznačený prieťahmi vzťahuje satisfakcia vo výške 660 eur. Podmienkou pre priznanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. je skutočnosť, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym súdnym postupom. Okresný súd však nielenže vo svojom rozsudku nekonštatoval porušenie práva navrhovateľa - nesprávny úradný postup, ale ani v konaní nemal preukázanú žiadnu nemajetkovú ujmu u navrhovateľa a ani splnenie podmienky, že konštatovanie práva nie je dostačujúcim zadosťučinením. Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na riziko zániku povinného, riziko zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, riziko insolvenčie povinného, súd pripúšťa, že faktor času v týchto prípadoch môže byť rozhodujúci, avšak podľa názoru súdu znova jedná sa len o všeobecné pojmy, ktoré nevychádzajú z konkrétnych okolností tohto prípadu, t. z. netýkajú sa predmetného exekučného konania vedeného voči povinnému v exekučnom konaní, nie je ďalej konkretizované akými skutočnosťami navrhovateľ odôvodňuje riziko zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným. Napokon navrhovateľ neuviedol akými skutočnosťami odôvodňuje tvrdené riziko insolvenčie povinného, v prvom rade by sa tu mal vysporiadať s otázkou, či povinný vôbec bol solventný v čase podania návrhu na vydanie poverenia. Dôkazy k týmto otázkam navrhovateľ nepredložil ani nenavrhol žiadne vykonať. Je pravdou, že potreba náhrady nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu, vždy ale je potrebné vychádzať z konkrétnych skutkových okolností prípadu, ktoré tu však absentujú. Súd teda mal za to, že neboli preukázané zákonné predpoklady zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a to vznik škody, nemajetkovej ujmy u navrhovateľa, ani príčinná súvislosť medzi škodou resp. nemajetkovou ujmu a tvrdeným nesprávnym úradným postupom, nemal preukázaný nesprávny úradný postup (existenciu prieťahov v predmetnom exekučnom konaní) ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, preto návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že odporcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, právo na ich náhradu nepriznal. Odporca, ktorý nebol zastúpený advokátom, si

náhradu trov konania uplatnil vo vyjadrení. Trovy konania avšak nevyčíslil a z obsahu spisu mu žiadne trovy nevyplynuli.

Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na opätovné prejednanie.

Prvostupňovému súdu vytykal, že v konaní došlo k vadám - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci..

V ďalších podrobnostiach navrhovateľ namietal, že ako strana konania nebol pred vynesením rozsudku oboznámený s písomným vyjadrením odporcu k žalobe a toto mu bolo doručené až so samotným rozsudkom vo veci samej. Takýto procesný postup nepredstavuje len porušenie základného práva žalobcu na kontradiktórny súdny proces, ale aj priame porušenie ust. § 114 ods. 2 O. s. p., osobitne to platí za situácie, keď súd vo veci neuskutočnil ústne pojednávanie s prítomnými účastníkmi konania. Porušením kontradiktórnosti konania navrhovateľ trpí zásadne tam, kde navyše vo vyjadrení k návrhu odporca vzniesol námietku premlčania a na túto námietku nedal súd navrhovateľovi možnosť akokoľvek pred vyhlásením rozsudku reagovať. Navrhovateľ ako strana konania nebol pred vynesením rozsudku oboznámený so súdom vykonanými listinnými dôkazmi uloženými v exekučnom spise a k vykonanému dokazovaniu nemal možnosť vyjadriť sa. Nebol teda oboznámený s obsahom dôkazov a tvrdení, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a tvrdeniam vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu nemôže vnútroštátny súd založiť svoje rozhodnutie na skutočnostiach, o ktorých strana vystupujúca v konaní nevedela. Navrhovateľ tvrdil, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, čím bolo porušené právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces. Súd vykonal dokazovanie, ktorého obsah a rozsah si bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu určil sám. Súd vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či šlo o listiny založené v exekučnom spise. Za dôkaz však v danom konaní môžu slúžiť len listiny založené v exekučnom spise, a to vzhľadom k faktu, že vec sa týka nesprávneho úradného postupu štátu. Za ďalšie odvolateľ poukázal na ustanovenie § 15 O. s. p.. Navrhovateľ uskutočnil podanie, ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu prax Krajských súdov v Trnave, Nitre a Prešove. Tiež na judikatúru Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práva na nestranný súd. Za takýchto okolností, s vedomím, že názor krajského súdu vo veci nestrannosti pre rozpor s rozhodovacou praxou iných krajských súdov, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu neobstojí a navrhovateľ podal ústavnú sťažnosť pre porušovanie jeho práva na nestranný súd, nebolo a nie je prípustné, aby konanie pokračovalo ústnym pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodol vylúčený sudca. V konaní bolo možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie.

V konkrétnostiach napríklad navrhovateľ uviedol, že súd sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že navrhovateľom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Je nepochybné, že navrhovateľom tvrdený nesprávny úradný postup bol v konaní jednoznačne preukázaný. Súd bol bezdôvodne nečinný, spôsobil tak zbytočné prieťahy v konaní a nerozhodol o návrhu navrhovateľa v zákonnej lehote. Ako je zrejmé, nesprávny úradný postup exekučného súdu spočíva hneď v niekoľkých skutočnostiach, nielen v jednej z nich. Konajúci súd sa musí preto vysporiadať so všetkými vytýkanými zložkami nesprávneho úradného postupu. V napadnutom rozhodnutí tomu tak nie je, čo robí rozhodnutie nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov.

Odporca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p. potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p..

Rozsudok okresného súdu je vecne správny. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil správny právny záver.

V zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p., odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

V tejto súvislosti krajský súd poukazuje, že odvolacie dôvody uvádzané v odvolaní nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie. Navrhovateľ zrejme tým, že podáva hromadné podania, dostatočne nerozlišuje medzi jednotlivými rozhodnutiami súdov.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvavej činnosti odvolacieho súdu. Ust. § 212 ods. 2 O. s. p. vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami navrhovateľa uvedenými v odvolaní a procesným postupom prvostupňového súdu predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odvolacia námietka odvolateľa, že v danej veci bolo neprípustné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, je zmätočná, keďže v danej veci k takémuto stavu nedošlo.

Navrhovateľ opakovane namieta postup okresného súdu, ktorým mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom, keď okresný súd napriek jeho neprítomnosti vykonal pojednávanie, neoboznámil ho s vykonanými dôkazmi, neumožnil mu byť oboznámený s obsahom prednesov protistrany, vyjadriť sa k nim, keď vyjadrenie odporcu mu bolo doručené až spolu s rozsudkom vo veci samej, neumožnil mu navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí ísť však o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

Je právom a zároveň povinnosťou účastníka zúčastniť sa nariadeného pojednávania. Pojednávanie môže byť odročené iba z dôležitého dôvodu.

V zmysle ust. § 101 ods. 2 O. s. p., súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka, prihliadne pritom na obsah spisu a doposiaľ vykonané dôkazy.

Navrhovateľ a jeho právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili z vlastného rozhodnutia. Predvolanie na nariadený termín pojednávania bolo navrhovateľovi, ako aj jeho právnomu zástupcovi doručené včas, viac ako 5 dní pred termínom pojednávania (konkrétne dňa 26. 04. 2013), rovnako pred termínom pojednávania bolo právnomu zástupcovi navrhovateľa doručené aj vyjadrenie odporcu. Právnomu zástupcovi navrhovateľa, ktorý podal žiadosť o odročenie pojednávania, bolo pred konaním pojednávania elektronicky oznámené, že jeho žiadosť o odročenie nebude akceptovaná. Dôvody uvedené navrhovateľom nebolo možné považovať za dôležité dôvody pre odročenie pojednávania. Tieto spočívali v námietke, že navrhovateľovi doposiaľ nebolo doručené rozhodnutie krajského súdu o vylúčení, resp. nevyhlúčení sudcov Okresného súdu Ružomberok. Opak je však pravdou. Navrhovateľovi bolo doručené uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 5NcC 77/2012 zo dňa 28. 02. 2013 o vylúčení jedného sudcu Okresného súdu Ružomberok podľa § 14 Občianskeho súdneho poriadku dňa 26. 04. 2013 (JUDr. Vladimíra Topoľančíka). Ostatní sudcovia okresného súdu vylúčení neboli. Navyše navrhovateľ v priebehu konania výslovne uviedol, že námietku zaujatosti nepodáva (č. l. 18 spisu).

Väčšina procesných oprávnení a povinností účastníka v občianskom súdnom konaní sa realizuje na pojednávaní. Svoje oprávnenia môže účastník realizovať za predpokladu, že sa pojednávania zúčastní. Za odňatie možnosti konať pred súdom ako odvolací dôvod možno považovať iba odňatie práv spôsobené procesnou činnosťou súdu, nie opomenutím alebo pasivitou účastníka. Navrhovateľ a jeho právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili z vlastného rozhodnutia. Tým si sami zmarili možnosť realizovať na pojednávaní svoje procesné oprávnenia, a to najmä možnosť navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom a tvrdeniam protistrany, právo na poučenia v zmysle ust. § 118 ods. 2 O. s. p., ako aj v zmysle ust. § 120 ods. 4 O. s. p., ktoré sa realizujú spravidla na pojednávaní (vo vzťahu k prítomným účastníkom).

Okresný súd postupoval správne, keď na základe vykonaného dokazovania vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti navrhovateľa.

Dôvodné nie sú ani tvrdenia odvolateľa, že súd si určil sám okruh a rozsah dokazovania. Zo zápisnice o súdnom pojednávaní vyplýva, že dokazovanie bolo vykonané výlučne oboznámením listín nachádzajúcich sa v spise, ako aj oboznámením exekučného spisu Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 9Er/258/2010 (nachádzajúcom sa v spisovom materiály), ktorého dôkazu sa dovoľával samotný navrhovateľ.

Podstatná časť odvolania navrhovateľa je založená na tvrdení, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca. V súdnej veci však neboli zákonným sudcom oznámené skutočnosti v zmysle ust. § 15 ods. 1 O. s. p., pre ktoré by bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Hoci navrhovateľ poukázal na svoje tvrdenia uvedené v návrhu týkajúce sa dôvodov, pre ktoré podľa jeho názoru príslušný okresný súd nemôže vo veci konať, navrhovateľ explicitne (č. l. 18 spisu) vylúčil podanie námietky zaujatosti, keď na výzvu súdu uviedol, že námietku zaujatosti nepodáva. Nebol teda daný dôvod na rozhodnutie nadriadeného súdu o vylúčení či nevyhlúčení zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci.

Požiadavka nestrannosti súdu vyplýva tak z čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pokiaľ aj neexistuje žiadne rozhodnutie nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, odvolací súd môže posúdiť túto otázku samostatne. Krajský súd však v skutočnosti, že škoda mala navrhovateľovi vzniknúť postupom okresného súdu, na ktorom vykonáva zákonná sudkyňa funkciu sudcu, nevidí dôvod pre jej vylúčenie z prejednávania aj rozhodovania veci.

Je nutné rozlišovať medzi pojmom súd a sudcovia a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah v posudzovaných súvislostiach. Nezodpovedá právnym pomerom prilievavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, len sama táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak apriórne stáli vo svetle spochybňujúcom ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.). Nezávislosť sudcu je nevyhnutné vidieť aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci, celého súdneho systému aj konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí. Iba takéto chápanie nezávislosti je predpokladom nestrannosti sudcu, ktorú nesmie nikto ohroziť (uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 1Nc 86/2011 zo dňa 24. novembra 2011). Sudca je povinný v každej súdnej veci zachovávať vecný a profesionálny prístup, potrebnú dávku odstupu, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu (keď v prejednávanej veci zákonná sudkyňa nekonala a nerozhodovala v exekučnej veci, v ktorej malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu), nezakladá pomer sudcu k veci, a teda neexistuje dôvod pre vylúčenie zákonnej sudkyne JUDr. Janky Majerčíkovej z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Odvolacie námietky navrhovateľa sa minimálne dotýkajú hmotnoprávných dôvodov, pre ktoré okresný súd žalobu zamietol.

Vychádzajúc z dôvodov napadnutého rozsudku okresný súd skúmal naplnenie predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, a to nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Okresný súd nezistil naplnenie ani jedného z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu. Hoci okresný súd vyhodnotil v napadnutom rozsudku všetky predpoklady zodpovednosti štátu za škodu, navrhovateľ v odvolacích námietkach spochybnil iba nesprávne posúdenie nedodržania zákonných lehôt na vydanie rozhodnutia, ktoré podľa navrhovateľa znamenajú nesprávny úradný postup.

Okresný súd konštatoval, že poverenie na vykonanie exekúcie nebolo vydané v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote, avšak prijal záver (s poukazom na judikatúru ústavného súdu), že nie každé nedodržanie zákonnej lehoty sa automaticky považuje za porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pretože súd vykonal úkony, ktoré boli nevyhnutné na preskúmanie súladu rozhodcovského rozsudku, ktorý bol v danej veci exekučným titulom so zákonom (§ 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z.).

Na danú vec je potrebné aplikovať ust. § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. účinného do 31. 12. 2012.

Podľa citovaného ustanovenia štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Z hľadiska dikcie citovaného ustanovenia nemožno stotožňovať porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote a zbytočné prietahy v konaní, pričom ide o osobitné dôvody nesprávneho úradného postupu. Ak zákonodarca explicitne ustanovil, že za nesprávny úradný postup sa považuje porušenie orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, akýkoľvek extenzívny výklad by bol v rozpore s účelom zákona. Pokiaľ nebola v súdnej veci dodržaná zákonná 15 - dňová lehota na vydanie poverenia, takýto stav predstavuje podľa názoru odvolacieho súdu nesprávny úrad postup súdu.

Nesprávny úradný postup však bez splnenia ostatných predpokladov - vzniku škody a danosti príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom, nezakladá vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci.

Okresný súd v napadnutom rozsudku podrobne odôvodnil nenaplnenie ďalších predpokladov vzniku zodpovednosti štátu, keď konštatoval, že navrhovateľ nepreukázal vznik škody a príčinnú súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ nijako nenapadol podrobné skutkové a právne závery okresného súdu o nenaplnení ďalších predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu (neexistenciu škody a príčinnej súvislosti) , a preto tieto nie sú predmetom odvolacieho prieskumu. Rovnako pokiaľ okresný súd zamietol návrh v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 275 eur, navrhovateľ v odvolaní žiadnou odvolacou námietkou nenapadol hmotnoprávne dôvody zamietnutia uvedeného nároku, a preto tieto nie sú predmetom odvolacieho prieskumu.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že okresný súd vec prejednal a rozhodol zákonným spôsobom, keď v súlade so zásadou kontradiktórnosti sporového konania umožnil účastníkom konania realizáciu ich procesných práv priznaných im Občianskym súdnym poriadkom. Po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p. správne a presvedčivo odôvodnil.

Krajský súd preto rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil vrátane odvolaním nenapadnutého, závislého výroku o trovách prvostupňového konania, ktoré taktiež vykazuje vecnú správnosť.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Odporca bol v odvolacom konaní úspešný, trovy konania si však neuplatnil a z obsahu spisu mu vznik trov odvolacieho konania nevyplýva, preto odvolací súd odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.